

Университет за национално и световно стопанство

Катедра „Индустиален бизнес” Учебна дисциплина „Икономика на предприятието”

В Ъ П Р О С Н И К

1. Икономиката на предприятието като икономическа дисциплина – предмет, обект, структура, методи. Връзка с други икономически и управленски дисциплини.
2. Дефиниране на предприятието. Понятието предприятие. Подходи към изследване на предприятието. Работна дефиниция за предприятие.
3. Цели на предприятието. Основна цел. Цели според различните теории за предприятието (фирмата). Класификация на целите на предприятието за целите на неговото управление. Мисия и визия на предприятието.
4. Основни функции и дейности, осъществявани от предприятието. Системна характеристика на предприятието. Място и роля на предприятието в структурата на националното стопанство. Обединения на предприятия.
5. Класификация на предприятията по различни признаци: големина, правна форма, степен на самостоятелност, технологична позиция и др.
6. Особенности на предприятията в основните сектори на стопанството: промишленост, селско стопанство, транспорт, туризъм, търговия, финанси и др.
7. Структура на предприятието. Видове цехове, производствени участъци и работни места. Принципи на обособяване на работните места, участъците и цеховете, Примери на производствена структура. Техническа, социална и информационна инфраструктура на предприятието.
8. Организационни структури на управление. Типични управленски структурни единици (звена): бюра, сектори, отдели и др. Типични структурни постове (длъжности) в организационната структура на управление. Типове организационни структури на управление.
9. Продукция на предприятието – същност, особености, видове, измерители.
10. Качество на продукцията. Потребителни свойства. Дефиниция на качеството на продукцията. Качество на изработване и възприемано качество. Показатели за оценка на качеството. Краткосрочни и дългосрочни ефекти от производство на висококачествена продукция.
11. Управление на качеството – същност, цели, система по качеството, системи за управление на качеството. Стандарти за качество – БДС, ISO 9000:2000. Сертифициране на продукцията. Конкурентоспособност на продукцията.
12. Производствена програма на предприятието – количествени и качествени показатели. Разработване на производствената програма – входяща информация, организация, етапи.
13. Производствена мощност на предприятието – същност, видове и определящи фактори. Методическа процедура за изчисляване на производствените мощности.
14. Ресурси на предприятието – същност, видове и класификация. Особенности на ресурсите на предприятията от отделните сектори на стопанството. Основни задачи на мениджмънта при придобиването, използването и управлението на ресурсите.
15. Дълготрайни активи на предприятието – същност, класификация, структура, оценяване. Основни фактори за повишаване на степента на използване на дълготрайните активи.
16. Изхабяване, амортизация и възпроизводство на дълготрайните активи. Амортизационна политика на предприятието.
17. Краткотрайни активи на предприятието – същност, състав, структура. Нормиране на разхода на материални и енергийни ресурси. Средства за ускоряване на обръщаемостта на краткотрайните активи.
18. Управление на човешките ресурси – същност, елементи на системата на управление на човешките ресурси. Основни проблеми и задачи при подбора, използването, обучението и мотивацията на персонала.
19. Персонал на предприятието – състав, структура. Производителност на труда – същност, показатели и методи за измерване, фактори за повишаване на производителността на труда.
20. Производствен процес в предприятието – същност, класификация на процесите, структура на производствения процес. Особенности на основните производствени процеси в предприятията от различните сектори. Основни фактори за увеличаване на производителността на производствените процеси. Логистична концепция за управление на материалните потоци.
21. Иновационен процес в предприятието. Същност и класификация на иновациите в предприятието. Фази на процеса на създаване и внедряване на иновации за първи път. Структура и съдържание на иновационния процес в предприятието. Съвременната концепция за продуктово и технологично обновяване. Бариери пред иновациите в българските фирми.
22. Инвестиционен процес в предприятието. Понятието инвестиране. Структура и съдържание на инвестиционния процес (капиталово бюджетирание в широк смисъл). Структура, съдържание и

особености на частните (отделни) инвестиционни процеси. Инвестиционният процес от гледна точка на предприятието като цяло. Принципи на мениджмънт на инвестициите на предприятието.

23. Логистични процеси в предприятието.

24. Процеси на краткосрочно и дългосрочно финансиране на предприятието. Финанси и финансиране. Принципи на финансиране на предприятията. Финансиране на предприятията със собствен и с привлечен капитал – предимства и недостатъци. Краткосрочно и дългосрочно финансиране. Процесът на банково кредитиране и кредитиране с рисков капитал (на примера на БАКБ).

25. Организация на предприятието – същност, обекти, подходи.

26. Организация на основните и спомагателните производствени процеси в предприятието. Типове и форми на организация на производствения процес.

27. Оперативно управление на производството. Агрегатно планиране, календарно планиране и диспечирание на производството. Модели на интегрирани системи за производствено планиране и управление.

28. Външна (околна) среда на предприятието – същност, структура на общата и на конкретната среда, цели на изследването им. Трансфер на знания и технологии към предприятието.

29. Интернационализация на дейността на предприятията – същност, тип операции (форми), стадии. Благоприятни възможности и заплахи за българските предприятия след присъединяването на България към ЕС.

30. Взаимодействие на предприятието с външната среда във връзка с опазването на природната среда и изпълнението на социални отговорности.

31. Жизнен цикъл на предприятието. Понятието жизнен цикъл. Фази на жизнения цикъл на предприятието. Връзка между фазите на жизнения цикъл. Основни решения при създаване на предприятията.

32. Стратегии, средства и механизми за развитие (растеж) на предприятията.

33. Реорганизация и ликвидирание на предприятията – причини, механизми и процедури.

34. Оценяване на предприятията – цели, видове стойност, проблеми при оценяването.

35. Основни понятия и подходи към оценяване на цели предприятия. Методи за оценяване на предприятията: метод на дисконтираните парични потоци, метод на множителите и др.

36. Ефективност на дейността на предприятието – същност, видове, критерии и показатели за измерване на ефективността. Показатели за измерване на ефективността на инвестициите.

37. Оценяване на финансовото състояние на предприятието. Основни направления и фактори за повишаване на ефективността на бизнеса на предприятието.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Колектив, Икономика на предприятието, УИ „Стопанство”, С., 2008.

2. Ангелова, В. и др. Аграрна икономика, С., УИ”Стопанство”, 2001.

3. Георгиев, Ив. Растежът на фирмата, С., УИ”Стопанство”, 2001.

4. Георгиев, Ив., Ц. Цветков, Мениджмънт на фирмените иновации и инвестиции, С., УИ”Стопанство”, 1997.

5. Гувески, Ил. Програма и методика за оценка на цели предприятия, С., 2001.

6. Дойчинова, Ю. Икономика и управление на фамиленото земеделско стопанство, ВАЛДИ, С., 2003.

7. Дончев, Д., М. Велев, Й. Димитров, Бизнес икономика, С., Софтрейд, 2003.

8. Златев, В. Мениджмънт без граници, С., УИ”Стопанство”, 1999

9. Икономика на предприятието, Варна, Издателство на ИУ – Варна, 2001.

10. Мирчев, А., Т. Небл Индустириален мениджмънт, Варна – Рошок, Британика арт, 2002

11. Мутафчиев, Л., Икономика на транспорта, С., УИ”Стопанство”, 1995.

12. Попов, Г., Д. Макавеева, Икономика на предприятието, С., Мартилен, С., 2005.

13. Попов, Г., Ю. Маринова, Икономика и организация на индустриалната фирма, С., Горекспрес, 2006.

14. Станков, Вл., А. Хаизенхубер, Ю. Цедис и др. Организация и управление на селскостопанското предприятие (агромениджмънт), PSSA, 1997.

15. Годоров, К. Стратегическо управление в малките и средни фирми, С., Ciela, 2001.

16. Търговски закон, ИК „Труд и право”, С., 2003.

17. Търговски закон (Коментар, Ал. Кацарски), 2004.

18. Шмален, Х. Основи и проблеми на икономиката на предприятието, Академично издателство „Ценов”, Свищов, 2000.

19. Schneeweis, Christoph, Einführung in die Produktionswirtschaft, 5. Aufl., Berlin, 1993